

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาบทบาทการแบ่งรับงานของหญิงชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานภายในไร่อ้อยและไร่ข้าวโพด ประชากรที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรหญิงชายผู้ปลูกอ้อยและข้าวโพด จำนวน 320 คน จาก 3 หมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ผลจากการศึกษา พบว่ากิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดการทำงานต่อจำนวนพื้นที่ 1 ไร่ ผู้ชายมีบทบาทในการแบ่งรับงานมากกว่าผู้หญิง โดยใช้เวลา ในการทำงานรวมทั้งสิ้น 87.18 ชั่วโมง ในขณะที่ผู้หญิงใช้เวลาในการทำงานเพียงแต่จำนวน 43.19 ชั่วโมงเท่านั้น ในหนึ่งฤดูกาลเพาะปลูกอ้อยและข้าวโพด กิจกรรมที่ผู้ชายมีบทบาทอย่างเด่นชัดในการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้แรงงานมาก คือ การตัดต่อซังเพื่อเตรียมแปลงปลูก การนำน้ำเข้าในแปลงเพื่อให้ดินนุ่ม การกระทุ้งดินเพื่อทำหลุมปลูก การกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและฮอร์โมน และการให้น้ำ ส่วนกิจกรรมการปฏิบัติงานในไร่ที่หญิงและชายมีชั่วโมงการทำงานไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน คือ การหยอดเมล็ดเพื่อปลูกอ้อยและข้าวโพด การเก็บเกี่ยว การตาก และการขาย ผลจากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ในการจัดโครงการสำหรับฝึกอบรมนักวางแผนและนักส่งเสริม ควรตระหนักถึงความสำคัญของเกษตรกรหญิงและชายอย่างเท่าเทียมกัน โดยพิจารณาจากการแยกกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ของหญิงชาย ที่รับผิดชอบหรือรับผิดชอบร่วมกัน

ABSTRACT

TE 155738

The main purpose of this study was to determine the gender role sharing in soybean farming system in terms of number of hours spent on specific farm activities. Three hundred and twenty of soybean growing men and women farmers were selected using systematic random sampling from three villages within study area. The data were collected with the use of interview questionnaires. Statistical analysis such as percentage and mean were used. It was found that men sharing longer time in soybean farming system than women. On the average man spent 87.18 hours while woman spent 43.19 hours per number of the land size one Rai per season in soybean farm practice activities. Particularly, men spent more time on clearing the land for new crop, taking water in to the land, drilling holes for planting, weed control, applying fertilizers and hormones and watering. While, the number of hours that both sexes spent time almost equal on the activities such as putting seeds in drilling holes for planting, harvesting, drying, and selling. From the results of findings, it was recommended that planners or implementers of rural development programs should give equal attention to men and women in soybean farming according to which activities men only or both genders responsibility. The recognition of gender role sharing in farming system required men's activities to be identified separately from these of women.